

POGLAVLJE 10
NAGRAĐIVANJE ZAPOSLENIH
RADNI LIST ZA VJEŽBU

Ova pitanja služe da vam pomognu u razumijevanju i utvrđivanju gradiva iz poglavlja 10. Preporučuje se da na pitanja odgovarate tokom čitanja udžbenika, jer su formulisana tako da prate ključne dijelove teksta. Pojedina pitanja zahtijevaju reprodukciju osnovnih pojmova, dok druga podstiču razumijevanje i primjenu naučenog. Odgovori treba da budu jasni, precizni i zasnovani na sadržaju udžbenika.

1. Koja tvrdnja najpreciznije opisuje nagrađivanje zaposlenih?

- A. Nagrade su samo plata
- B. Nagrade su samo trošak za organizaciju
- C. Nagrade su ukupne materijalne i nematerijalne nadoknade za rad
- D. Nagrade služe isključivo motivaciji

2. Zašto pojam „kompenzacija“ bolje naglašava odnos zaposlenog i poslodavca?

3. Koji je osnovni cilj upravljanja nagrađivanjem?

- A. smanjenje troškova rada
- B. povećanje zadovoljstva menadžera
- C. poboljšanje organizacionog, grupnog i individualnog učinka
- D. kontrola zaposlenih

4. Zašto isti sistem nagrađivanja ne djeluje jednako na sve zaposlene?

5. Motivacija se može definisati kao proces _____ i _____
aktivnosti čovjeka radi postizanja cilja.

6. Navedi četiri osnovne kategorije faktora motivacije su:

7. Poredaj elemente lanca motivacije:

- A. potreba
- B. akcija
- C. zadovoljstvo
- D. želja
- E. namjera

Tačan redoslijed: _____

8. Sadržajne teorije motivacije fokusiraju se na:

- A. proces odlučivanja
- B. potrebe koje pokreću ponašanje
- C. nagrade kao jedini faktor
- D. organizacionu strukturu

9. Poredaj Maslovljeve potrebe od nižih ka višim:

- A. socijalne
- B. samopotvrđivanje
- C. fiziološke
- D. sigurnost
- E. poštovanje

Tačan redoslijed: _____

10. Koja je ključna razlika između Maslova i Alderfera?

- A. nema razlike
- B. potrebe se javljaju simultano kod Alderfera
- C. Maslov nema hijerarhiju
- D. Alderfer nema potrebe

11. Prema Herzbergu, zašto povećanje plate ne povećava nužno motivaciju?

12. Navedi tri odnovne potrebe prema Meklilandu:

13. Procesne teorije motivacije naglašavaju ulogu:

- A. isključivo potreba
- B. percepcija i očekivanja
- C. plata
- D. hijerarhije

14. Dopuni formulu motivacije prema Vrumu:

$$M = f(\text{_____} \times \text{_____})$$

Navedi faktore koji čine formulu: _____ i _____.

15. Šta znači valencija?

16. Prema Adamsvoj teoriji motivacije, šta znači negativna nejednakost?

17. Organizacija poveća plate svim zaposlenima. Objasni zašto motivacija može i dalje ostati niska koristeći: Maslova, Herzberga i Vruma.

18. Osnovna svrha sistema nagrađivanja jeste da utiče na _____ zaposlenih, kako bi se ostvarili _____ organizacije.

19. Osnovni elementi sistema nagrađivanja su:

20. Navedi najmanje tri moguća usmjerenja sistema nagrađivanja:

21. Organizacija želi brzo povećanje performansi. Koje usmjerenje sistema nagrađivanja će dati najbolji rezultat?

22. Koji je potencijalni nedostatak sistema zasnovanog na senioritetu?

23. Organizacija: nagrađuje samo individualne rezultate, zanemaruje timski rad i nema jasne procedure. Identifikuj potencijalne probleme:

Koje usmjerenje sistema nagrađivanja dominira:

Predloži poboljšanja:

24. Konkurencija na tržištu proizvoda/usluga određuje _____ granicu troškova rada, dok konkurencija na tržištu rada određuje _____ granicu kompenzacija.

25. U kojim situacijama konkurencija na tržištu proizvoda ima veći uticaj na visinu plata? Navedi najmanje dva uslova:

26. Kada konkurencija na tržištu rada postaje posebno važna?

27. Šta predstavlja diskrecioni raspon u sistemu nagrađivanja?

28. Koji je najveći rizik strategije nižih plata?

29. Organizacija ima visoke troškove rada i posluje na cjenovno osjetljivom tržištu. Koju strategiju nagrađivanja će vjerovatno izabrati? Obrazloži.

30. Organizacija plaća manje od konkurencije, ali nema problema sa fluktuacijom. Kako je to moguće?

31. Tradicionalni sistem nagrađivanja zasniava se na _____ nagradama, prije svega _____.

32. Zašto oslanjanje samo na platu daje ograničene motivacione rezultate?

33. Zašto mora postojati jasna veza između rezultata rada i nagrade?

34. Ukupna nagrada obuhvata _____ i _____ nagrade.

35. Poveži vrstu nagrade sa primjerom:

A. transakcijska _____

B. relacijska _____

1. plata
2. priznanje
3. bonus
4. mogućnost razvoja

36. Transakcijske nagrade su _____ prirode, dok su relacijske _____ prirode.

37. Poveži:

A. direktne nagrade _____

B. indirektne nagrade _____

1. plata
2. beneficije
3. bonus
4. osiguranje

38. Organizacija konstantno povećava plate, ali motivacija stagnira. Objasni ovaj fenomen:

39. Organizacija: nudi visoke plate, ali nema mogućnosti razvoja, niti kulturu davanja priznanja zaposlenima. Identifikuj problem:

Koja vrsta nagrada nedostaje:

Predloži poboljšanje:

40. Osnovna plata je nagrada koju zaposleni prima nezavisno od _____.

41. Na osnovu čega se određuje osnovna plata u:

a) tradicionalnom pristupu: _____

b) savremenom pristupu: _____

42. Navedi najmanje četiri faktora koji utiču na visinu odluku poslodavca o visini osnovne plate koju će ponuditi svojim zaposlenima.

43. Ko definiše visinu minimalne plate?

A. Isključivo poslodavci na osnovu svojih troškova poslovanja

B. Država samostalno, bez učešća drugih aktera

C. Socijalni partneri (vlada, sindikati i poslodavci) kroz institucionalni okvir

D. Zaposleni putem individualnih pregovora sa poslodavcem

44. Na čemu se zasniva tradicionalni pristup određivanja osnovne plate?

45. Kompenzacioni faktori su kriterijumi na osnovu kojih se procjenjuje relativna vrijednost poslova u organizaciji.

DA

NE

46. Zašto je bodovna metoda objektivnija od rangiranja?

47. Kako se bodovi pretvaraju u osnovnu platu? Navedi jedan način:

48. Struktura osnovne plate mora obezbijediti balans između: _____ i

49. Poveži element i njegovu funkciju:

A. platni razredi	1. eksterna konkurentnost
B. linija plata	2. interna pravednost

50. Linija plata povezuje: _____ poslova i njihovu _____ na tržištu.

51. Navedi bar dva izvora podataka o platama na tržištu rada:

52. Zašto organizacije koriste platne razrede?

53. Koja je osnovna karakteristika tradicionalnih platnih razreda?

54. Koja je osnovna razlika između platnih razreda i platnih pojaseva?

55. Za razliku od osnovne plate, stimulacije se određuju na osnovu _____ zaposlenog.

56. Objasni značenje principa: „Trebalo nagradivati ono čega želite da bude više“.

57. Zaposleni dobijaju nagradu za broj proizvedenih proizvoda. O kojem tipu stimulacije je riječ? _____

58. Prepoznao tip sistema nagradivanja na osnovu odnosa između učinka i nagrade:

- a) nagrada raste brže od učinka _____
- b) nagrada raste sporije od učinka _____
- c) nagrada proporcionalno prati učinak _____

59. Koja je razlika između plaćanja po učinku i plaćanja po osnovu radne uspješnosti?

60. Koja je osnovna razlika između povišice i bonusa?

- a) povišice _____
- b) bonusi _____

61. Zaposleni dobija pravo da kupi akcije u budućnosti po sadašnjoj cijeni. Koji model je u pitanju? _____

62. Koja je glavna prednost grupnih stimulacija?

63. Objasni pojam socijalnog zabušavanja:

64. Zašto je veza između učinka i nagrade jača kod učešća u uštedama u odnosu na učešće u profitu?

65. Beneficije su _____ materijalne nagrade koje doprinose poboljšanju _____ zaposlenih.

66. Zašto zaposleni beneficije često ne doživljavaju kao nagradu?

67. Organizacija finansira dodatno zdravstveno osiguranje. O kojoj vrsti beneficije je riječ?

- A. beneficije slobodnog vremena
- B. beneficije sigurnosti i zdravlja
- C. razvojne beneficije
- D. direktne novčane kompenzacije

68. Godišnji odmor spada u beneficije slobodnog vremena.

DA NE

69. Zašto beneficije slobodnog vremena imaju značajan uticaj na zadovoljstvo zaposlenih?

- A. direktno povećavaju novčana primanja zaposlenih
- B. smanjuju radno opterećenje bez uticaja na organizaciju
- C. doprinose ravnoteži između posla i privatnog života
- D. zamjenjuju potrebu za sistemom nagrađivanja

70. Koji je osnovni nedostatak fleksibilnih beneficija za organizaciju?

71. Poveži vrstu fleksibilnih beneficija sa datim opisima.

A. kafeterija plan B. core plus plan C. modularni plan	1. kombinacija obaveznih i izbornih beneficija 2. slobodan izbor iz fonda 3. izbor jednog od paketa
--	---

72. Nematerijalne nagrade su aktivnosti koje imaju pozitivan uticaj na _____, _____ i _____ stanje zaposlenog.

73. Zašto je upravljanje nematerijalnim nagradama kompleksnije u odnosu na materijalne?

74. Koja karakteristika posla najviše utiče na intrinzičnu motivaciju?

- A. kontrola nad zaposlenim
- B. autonomija
- C. formalna pravila
- D. rutina

75. Zašto povećanje složenosti i značaja posla utiče na motivaciju zaposlenih?

76. Poveži stil upravljanja sa datim opisima.

A. transakcijski stil B. transformacijski stil	1. kontrola i nagrade 2. razvoj i inspiracija
---	--

77. Navedi najmanje dva primjera nematerijalnih nagrada koja:

- a) ne zahtijevaju trošak
- b) imaju snažan motivacioni efekat
